

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

15. februar 2017¹

»Præjudiciel forelæggelse — frie kapitalbevægelser — artikel 64 TEUF — kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser — finansielle aktiver, der besiddes på en schweizisk bankkonto — efteropkrævninger — frist for efteropkrævning — forlængelse af fristen for efteropkrævning i tilfælde af opsparede midler placeret uden for bopælsmedlemsstaten«

I sag C-317/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) ved afgørelse af 10. april 2015, indgået til Domstolen den 26. juni 2015, i sagen:

X

mod

Staatssecretaris van Financiën,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling)

sammensat af dommerne C. Vajda (refererende dommer), som fungerende afdelingsformand, K. Jürimäe og C. Lycourgos

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den nederlandske regering ved M.L. Noort, M.K. Bulterman og J. Langer, som befuldmægtigede
- den tyske regering ved J. Möller og T. Henze, som befuldmægtigede
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato G. De Socio
- Europa-Kommissionen ved W. Roels og C. Soulay, som befuldmægtigede,

¹ — * Processprog: nederlandsk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 64, stk. 1, TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem X, som er en fysisk person, og Staatssecretaris van Financiën (statssekretær for finansielle anliggender, Nederlandene) vedrørende efteropkrævninger med hensyn til indkomstskat og socialsikringsbidrag for skatteårene 1998-2006.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 1, stk. 1, i Rådets direktiv 88/361/EØF af 24. juni 1988 om gennemførelse af traktatens artikel 67 (artikel ophævet ved Amsterdamtraktaten) (EFT 1988, L 178, s. 5) fastsætter:

»Medlemsstaterne ophæver de restriktioner for kapitalbevægelser, der finder sted mellem valutaindlændinge i medlemsstaterne, medmindre andet er fastsat i nedenstående bestemmelser. For at lette gennemførelsen af dette direktiv klassificeres kapitalbevægelserne efter nomenklaturen i bilag I.«

- 4 De kapitalbevægelser, der er opført i bilag I til direktiv 88/361, omfatter i bilagets rubrik VI bl.a. »[t]ransaktioner vedrørende kontokuranter og indlånskonti i penge- og finansieringsinstitutter«, hvilke bl.a. omfatter »[v]alutaindlændinges transaktioner i udenlandske penge- og finansieringsinstitutter«.

Nederlandsk ret

- 5 Artikel 16 i Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (almindelig lov om skatter og afgifter til staten, herefter »AWR«) har følgende ordlyd:

»1. Er der grund til at antage, at der uretmæssigt er pålignet en for lav eller ingen skat, [...] kan skattemyndigheden efteropkræve den ikke-opkrævede skat [...]

[...]

3. Fristen for at foretage efteropkrævning udløber efter fem år regnet fra det tidspunkt, hvor skatteskylden opstod. [...]

4. Er der blevet fastsat et for lavt skattebeløb for en del af beskatningsgrundlaget, som befinder sig eller er opstået i udlandet, udløber fristen for at foretage efteropkrævning, uanset stk. 3, første punktum, efter 12 år regnet fra det tidspunkt, hvor skatteskylden opstod.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 6 I maj 2002 blev der indgivet en anmeldelse for overtrædelse af Wet toezicht effectenverkeer (lov om tilsyn med omsætning af værdipapirer). Efterfølgende blev der indledt en strafferetlig efterforskning, under hvilken X blev afhørt flere gange.
- 7 Ved skrivelse af 13. januar 2009 tilstillede X den nederlandske skattemyndighed oplysninger vedrørende en konto, som han under et kodenavn havde haft i en bank i Schweiz frem til begyndelsen af 2004, og vedrørende en konto i en bank i Luxembourg, som han har haft siden begyndelsen af 2004, og som han ikke havde angivet i skatteangivelserne for de skatteår, der gik forud for denne skrivelse.
- 8 Den 27. juli 2010 fremsendte Officier van Justitie (anklagemyndigheden, Nederlandene) resultaterne af den strafferetlige efterforskning til skattemyndighederne. Den 30. november 2010 blev der udstedt efteropkrævninger af skat for årene 1998-2006.
- 9 X anlagde sag ved Rechtbank te Breda (retten i første instans i Breda, Nederlandene) til prøvelse af disse efteropkrævninger af skat. Ved dom af 12. september 2012 fastslog den nævnte ret, at efteropkrævningerne af skat for årene frem til og med 2004, som var blevet udstedt på grundlag af den i artikel 16, stk. 4, i AWR fastsatte forlængede efteropkrævningsfrist, ikke var blevet foretaget med den fornødne omhu som omhandlet i dom af 11. juni 2009, X og Passenheim-van Schoot (C-155/08 og C-157/08, EU:C:2009:368). Den nævnte ret fastslog imidlertid på grundlag af stand still-klausulen i artikel 64, stk. 1, TEUF, at de frie kapitalbevægelser, og dermed den af den nævnte dom følgende retspraksis, ikke fandt anvendelse på efteropkrævningen af skat, for så vidt som denne vedrørte den schweiziske bankkonto. Af disse grunde stadfæstede den nævnte ret de efteropkrævninger af skat, der vedrørte årene frem til og med 2003, med undtagelse af en korrektion med hensyn til indkomstfordelingen mellem X og hans ægtefælle, og nedsatte efteropkrævningen for 2004 med den skat, der vedrørte den luxembourgske bankkonto.
- 10 Belastinginspecteur (skatteinspektøren) iværksatte appel for Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appeldomstolen i 's-Hertogenbosch, Nederlandene) til prøvelse af dommen fra Rechtbank te Breda (retten i første instans i Breda), for så vidt som den nævnte dom vedrørte efteropkrævningen af skat for 2004, idet skatteinspektøren bestred, at der ikke var blevet udvist den fornødne omhu. X iværksatte derimod kontraappel for Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appeldomstolen i 's-Hertogenbosch) til prøvelse af den nævnte dom, for så vidt som denne vedrørte de efteropkrævninger, der var blevet udstedt for de skatteår, som tvisten for Rechtbank te Breda (retten i første instans i Breda) vedrørte, og bestred i denne forbindelse, at stand still-klausulen i artikel 64, stk. 1, TEUF medfører, at de frie kapitalbevægelser ikke kan finde anvendelse for så vidt angår hans schweiziske bankkonto.
- 11 Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appeldomstolen i 's-Hertogenbosch) frifandt X med hensyn til den af Belastinginspecteur iværksatte appel. Hvad angår den af X iværksatte kontraappel blev Belastinginspecteur frifundet, for så vidt som denne vedrørte afgørelserne om efteropkrævning af skat for årene frem til og med 2003 samt for 2005 og 2006, men den nævnte ret gav X medhold, for så vidt som kontraappellen vedrørte afgørelsen om efteropkrævning af skat for 2004. I denne henseende fastslog Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appeldomstolen i 's-Hertogenbosch), at efteropkrævningen vedrørende den schweiziske bankkonto i det hele var omfattet af anvendelsesområdet for den retspraksis, der fulgte af dom af 11. juni 2009, X og Passenheim-van Schoot (C-155/08 og C-157/08, EU:C:2009:368). Ifølge den nævnte ret fandt artikel 64, stk. 1, TEUF ikke anvendelse på hovedsagen, idet den i artikel 16, stk. 4, i AWR fastsatte foranstaltning var en generel foranstaltning, der kunne finde anvendelse på situationer uden forbindelse til direkte investeringer, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder, hvilke er de kategorier, som udtrykkeligt er omhandlet i artikel 64, stk. 1, TEUF.

- 12 X og Staatssecretaris van Financiën (statssekretær for finansielle anliggender) iværksatte kassationsappel for Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) til prøvelse af dommen fra Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appeldomstolen i 's-Hertogenbosch). Staatssecretaris van Financiën (statssekretær for finansielle anliggender) har gjort gældende, at Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appeldomstolen i 's-Hertogenbosch) med urette fastslog, at artikel 64, stk. 1, TEUF ikke omfatter foranstaltninger såsom den efteropkrævning, der blev foretaget på indkomsten for 2004 på den schweiziske bankkonto, under anvendelse af efteropkrævningsfristen i artikel 16, stk. 4, i AWR.
- 13 Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) ønsker for det første oplyst, om det materielle anvendelsesområde for artikel 64, stk. 1, TEUF afgrænses af genstanden for den pågældende nationale lovgivning eller af den transaktion, for hvilken denne nationale lovgivning indfører en restriktion. I denne henseende har den nævnte ret for det første bemærket, at henvisningen til »anvendelsen« af restriktioner i artikel 64, stk. 1, TEUF synes at være et argument for sidstnævnte fortolkning. Endvidere er den nævnte ret af den opfattelse, at den førstnævnte fortolkning kan føre til, at bestemmelsen i det væsentlige vil miste sin effektive virkning. Den nævnte ret har for det andet bemærket, at dom af 14. december 1995, Sanz de Lera m.fl. (C-163/94, C-165/94 og C-250/94, EU:C:1995:451), kan indeholde et argument til fordel for den førstnævnte fortolkning. I den nævnte dom fastslog Domstolen, at EF-traktatens artikel 73 C, stk. 1 (nu artikel 64, stk. 1, TEUF), ikke omfatter en lovgivning, der finder generel anvendelse på enhver form for udførsel af mønter, pengesedler eller ihændehaverchecks, herunder også udførsel, som i tredjelande ikke vedrører direkte investeringer, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til markeder.
- 14 Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) ønsker for det andet oplyst, om artikel 64, stk. 1, TEUF skal fortolkes således, at bestemmelsen kun vedrører den nationale lovgivning, der finder anvendelse på leverandøren af finansielle tjenesteydelser, og som fastsætter betingelserne eller fremgangsmåden for denne levering af tjenesteydelser. I denne henseende har den nævnte ret for det første bemærket, at den forelæggende ret og Europa-Kommissionen i den sag, der var verserende på tidspunktet for indgivelsen af forelæggelsesafgørelsen, og som efterfølgende gav anledning til dom af 21. maj 2015, Wagner-Raith (C-560/13, EU:C:2015:347), havde argumenteret for en sådan fortolkning. Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) er for det andet af den opfattelse, at det imod denne fortolkning kan anføres, at ordlyden af artikel 64, stk. 1, ikke indeholder noget holdepunkt i denne retning, og at den reelle betydning af bestemmelsen herved vil blive stærkt afgrænset.
- 15 For det tredje ønsker Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) oplyst, om den i artikel 64, stk. 1, TEUF indeholdte vending »restriktioner [...] med hensyn til sådanne kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører [...] levering af finansielle tjenesteydelser«, vedrører anvendelsen af artikel 16, stk. 4, i AWR med hensyn til den konto, som X havde i en bank i Schweiz. I denne henseende har den nævnte ret bemærket, at selv om det i lyset af dom af 11. juni 2009, X og Passenheim-van Schoot (C-155/08 og C-157/08, EU:C:2009:368), er muligt at kvalificere besiddelsen af en værdipapirkonto som en finansiell tjenesteydelse, vedrørte den nævnte dom en fortolkning af artikel 49 EF og 56 EF (nu artikel 56 TEUF og 63 TEUF), og det er muligt at stille spørgsmålstejn ved, om artikel 64, stk. 1, TEUF skal fortolkes på samme måde.
- 16 På denne baggrund har Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Omfatter det i artikel 64, stk. 1, TEUF omhandlede princip om anvendelse af restriktioner over for tredjelande også anvendelsen af restriktioner, som findes i henhold til en national ordning såsom den i denne sag omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist, der også kan finde anvendelse i situationer, som ikke vedrører direkte investeringer, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder?

- 2) Omfatter det i artikel 64, stk. 1, TEUF omhandlede princip om anvendelse af restriktioner med hensyn til kapitalbevægelser, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser, også restriktioner, der som den omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist hverken gælder for tjenesteyderen eller regulerer betingelserne for eller arten af tjenesteydelsen?
- 3) Omfatter begrebet »kapitalbevægelser, som vedrører finansielle tjenesteydelser« som omhandlet i artikel 64, stk. 1, TEUF, også et tilfælde som det foreliggende, hvor en indbygger i en medlemsstat har åbnet en (værdipapir)konto i en bank uden for EU, og har det derved betydning, om, og i bekræftende fald, i hvilket omfang denne bank i denne forbindelse har udført aktiviteter for kontoindehaveren?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 17 De præjudicielle spørgsmål vedrører fortolkningen af artikel 64, stk. 1, TEUF, hvorefter artikel 63 TEUF ikke berører anvendelsen over for tredjelande af restriktioner, der den 31. december 1993 eksisterede i henhold til national lovgivning eller EU-lovgivning med hensyn til sådanne kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.
- 18 Det bemærkes for det første, at disse spørgsmål tager udgangspunkt i, at den i hovedsagen omhandlede lovgivning, der fastsætter en forlænget efteropkrævningsfrist, udgør en restriktion for kapitalbevægelser som omhandlet i artikel 63 TEUF.
- 19 For det andet fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at denne lovgivning trådte i kraft den 8. juni 1991. Den nævnte lovgivning fandt derfor anvendelse inden den 31. december 1993, hvilken dato er fastsat i artikel 64, stk. 1, TEUF, og den opfylder derfor det i denne bestemmelse fastsatte tidskriterium.

Det første spørgsmål

- 20 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 64, stk. 1, TEUF skal fortolkes således, at bestemmelsen finder anvendelse på en national lovgivning, der fastsætter en restriktion for de i bestemmelsen omhandlede kapitalbevægelser såsom den i hovedsagen omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist, når denne restriktion ligeledes finder anvendelse i situationer, som ikke vedrører direkte investeringer, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til markeder.
- 21 I denne henseende bemærkes for det første, at det fremgår af ordlyden af artikel 64, stk. 1, TEUF, at bestemmelsen fastsætter en undtagelse fra forbuddet i artikel 63, stk. 1, TEUF til fordel for »anvendelsen« af restriktioner, der den 31. december 1993 eksisterede i henhold til national lovgivning med hensyn til kapitalbevægelser, som vedrører direkte investeringer, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder. Spørgsmålet om, hvorvidt artikel 64, stk. 1, TEUF finder anvendelse, afhænger således ikke af genstanden for den nationale lovgivning, som indeholder sådanne restriktioner, men af virkningen heraf. Bestemmelsen finder anvendelse, for så vidt som denne nationale lovgivning indfører en restriktion for kapitalbevægelser, der vedrører direkte investeringer, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til markeder. Det følger heraf, at den omstændighed, at den nævnte lovgivning ligeledes kan finde anvendelse i andre situationer, ikke er til hinder for anvendelsen af artikel 64, stk. 1, TEUF under de i bestemmelsen omhandlede omstændigheder.

- 22 For det andet bekræftes denne fortolkning af Domstolens praksis. Domstolen har nemlig fastslået, at en restriktion for de frie kapitalbevægelser i form af en mindre fordelagtig skattemæssig behandling af udbytte af udenlandsk oprindelse er omfattet af artikel 64, stk. 1, TEUF, for så vidt som den vedrører kapitalinteresser, der erhverves med henblik på etablering eller opretholdelse af varige og direkte økonomiske forbindelser mellem aktionæren og det pågældende selskab, og giver aktionæren mulighed for faktisk deltagelse i selskabets drift eller i kontrollen hermed (dom af 24.11.2016, SECIL, C-464/14, EU:C:2016:896, præmis 78 og den deri nævnte retspraksis). Domstolen har ligeledes fastslået, at en restriktion er omfattet af artikel 64, stk. 1, TEUF som en restriktion for kapitalbevægelser, der indebærer direkte investeringer, for så vidt som den vedrører investeringer af enhver art foretaget af fysiske eller juridiske personer, som har til formål at etablere eller opretholde varige og direkte forbindelser mellem investoren og den virksomhed, for hvilken midlerne er bestemt med henblik på udøvelse af erhvervsvirksomhed (jf. i denne retning dom af 20.5.2008, Orange European Smallcap Fund, C-194/06, EU:C:2008:289, præmis 102). Det fremgår af disse domme, og navnlig af den heri indeholdte vending »for så vidt som«, at anvendelsesområdet for artikel 64, stk. 1, TEUF ikke afhænger af den specifikke genstand for en national restriktion, men af virkningen heraf på de i bestemmelsen omhandlede kapitalbevægelser.
- 23 Denne fortolkning af artikel 64, stk. 1, TEUF drages ikke i tvivl af dom af 14. december 1995, Sanz de Lera m.fl. (C-163/94, C-165/94 og C-250/94, EU:C:1995:451), hvortil den forelæggende ret har henvist. Efter i den nævnte doms præmis 33 at have præciseret, at udførsel af betalingsmidler ikke i sig selv kan betragtes som en kapitalbevægelse, fastslog Domstolen ganske vist i dommens præmis 35 og 36, at EF-traktatens artikel 73 C, stk. 1 (nu artikel 64, stk. 1, TEUF), ikke omfattede en national lovgivning, der generelt fandt anvendelse på enhver form for udførsel af mønter, pengesedler og ihændeleverchecks, herunder også dem, som i tredjelande ikke vedrørte direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til markeder. I dommens præmis 37 fastslog Domstolen imidlertid, at medlemsstaterne kunne kontrollere arten og den faktiske gennemførelse af de pågældende transaktioner eller overførsler med henblik på at påse, at sådanne overførsler ikke blev anvendt med henblik på kapitalbevægelser, som netop var omfattet af de restriktioner, der var tilladt i henhold til EF-traktatens artikel 73 C, stk. 1. Det fremgår af dom af 14. december 1995, Sanz de Lera m.fl. (C-163/94, C-165/94 og C-250/94, EU:C:1995:451), at medlemsstaterne kan påberåbe sig artikel 64, stk. 1, TEUF, for så vidt som den nationale lovgivning finder anvendelse på de kapitalbevægelser, der er omhandlet i bestemmelsen.
- 24 For det tredje bemærkes, at en fortolkning, hvorefter artikel 64, stk. 1, TEUF kun finder anvendelse i det tilfælde, hvor den pågældende nationale lovgivning udelukkende vedrører de i bestemmelsen omhandlede kapitalbevægelser, vil være i strid med bestemmelsens effektive virkning. Således som den nederlandske regering har anført i sit indlæg til Domstolen, ville følgen af en sådan fortolkning nemlig have været, at samtlige medlemsstater for at være omfattet af den i artikel 64, stk. 1, TEUF fastsatte tilladelse til at anvende restriktioner ville have været forpligtet til at revidere deres nationale lovgivning inden fristen den 1. januar 1994, således at denne blev tilpasset meget præcist til bestemmelsens rækkevidde.
- 25 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 64, stk. 1, TEUF skal fortolkes således, at bestemmelsen finder anvendelse på en national lovgivning, der fastsætter en restriktion for de i bestemmelsen omhandlede kapitalbevægelser såsom den i hovedsagen omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist, også selv om denne restriktion ligeledes finder anvendelse i situationer, som ikke vedrører direkte investeringer, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til markeder.

Det tredje spørgsmål

- 26 Med sit tredje spørgsmål, der skal behandles før det andet spørgsmål, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om den omstændighed, at en borger i en medlemsstat åbner en værdipapirkonto i en bank beliggende uden for EU, ligesom det er tilfældet i hovedsagen, er omfattet af begrebet kapitalbevægelser, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser, i den forstand, hvori begrebet er anvendt i artikel 64, stk. 1, TEUF.
- 27 I denne henseende skal det for det første bemærkes, at da begrebet »kapitalbevægelser« ikke er defineret i EUF-traktaten, har Domstolen anerkendt, at den nomenklatur, der udgør bilag I til direktiv 88/361, er af vejledende værdi, idet den i nomenklaturen indeholdte liste som anført i indledningen til dette bilag ikke er udtømmende (dom af 21.5.2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis). Som Kommissionen har anført i sit indlæg til Domstolen, indeholder bilagets rubrik VI en angivelse af »[t]ransaktioner vedrørende kontokuranter og indlånskonti i penge- og finansieringsinstitutter«, hvilke bl.a. omfatter »[v]alutaindlændinges transaktioner i udenlandske penge- og finansieringsinstitutter«. Åbningen af en værdipapirkonto i en bank, såsom den i hovedsagen omhandlede åbning, er derfor omfattet af begrebet »kapitalbevægelser«.
- 28 For det andet har Domstolen fastslået, at den nationale foranstaltning for at kunne være omfattet af den i artikel 64, stk. 1, TEUF fastsatte undtagelse skal vedrøre kapitalbevægelser, der er tilstrækkeligt nært forbundet med leveringen af finansielle tjenesteydelser, hvilket forudsætter, at der er en årsagssammenhæng mellem kapitalbevægelsen og leveringen af en finansiell tjenesteydelse (jf. i denne retning dom af 21.5.2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, præmis 43 og 44).
- 29 I denne henseende bemærkes, at de kapitalbevægelser, som åbningen af en værdipapirkonto i en bank giver anledning til, indebærer levering af finansielle tjenesteydelser. Det er nemlig for det første ubestridt, at denne bank på vegne af kontoindehaveren udfører tjenesteydelser i form af forvaltning af kontoen, hvilke skal anses for levering af finansielle tjenesteydelser.
- 30 For det andet foreligger der en årsagssammenhæng mellem de pågældende kapitalbevægelser og leveringen af finansielle tjenesteydelser, idet kontoindehaveren placerer sin kapital på en værdipapirkonto, fordi den pågældende som modydelse modtager forvaltningstjenesteydelser fra banken. I en situation som den i hovedsagen omhandlede er der derfor en tilstrækkeligt nær forbindelse mellem kapitalbevægelserne og leveringen af finansielle tjenesteydelser.
- 31 Det følger heraf, at det tredje spørgsmål skal besvares med, at den omstændighed, at en borger i en medlemsstat åbner en værdipapirkonto i en bank beliggende uden for EU, ligesom det er tilfældet i hovedsagen, er omfattet af begrebet kapitalbevægelser, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser, i den forstand, hvori begrebet er anvendt i artikel 64, stk. 1, TEUF.

Det andet spørgsmål

- 32 Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om den til medlemsstaterne ved artikel 64, stk. 1, TEUF indrømmede mulighed for at anvende restriktioner for kapitalbevægelser, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser, ligeledes gælder for de restriktioner, der ligesom den i hovedsagen omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist hverken vedrører leverandøren af tjenesteydelser eller betingelserne og fremgangsmåden for leveringen af tjenesteydelserne.
- 33 I denne henseende bemærkes, at det afgørende kriterium for, om artikel 64, stk. 1, TEUF finder anvendelse, vedrører årsagssammenhængen mellem kapitalbevægelserne og leveringen af finansielle tjenesteydelser og ikke det personelle anvendelsesområde for den omtvistede nationale foranstaltning eller dennes forhold til leverandøren, snarere end modtageren af sådanne tjenesteydelser.

Bestemmelsens anvendelsesområde er nemlig defineret ved en henvisning til de kategorier af kapitalbevægelser, som kan være genstand for restriktioner (dom af 21.5.2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, præmis 39).

- 34 Den omstændighed, at en national foranstaltning primært vedrører investoren og ikke leverandøren af en finansiel tjenesteydelse, er følgelig ikke til hinder for, at denne foranstaltning er omfattet af artikel 64, stk. 1, TEUF (dom af 21.5.2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, præmis 40). Tilsvarende er den omstændighed, at en national foranstaltning ikke har nogen forbindelse til betingelserne eller fremgangsmåden for leveringen af en finansiel tjenesteydelse, ikke til hinder for, at denne foranstaltning er omfattet af bestemmelsen.
- 35 Det følger heraf, at det andet spørgsmål skal besvares med, at den til medlemsstaterne ved artikel 64, stk. 1, TEUF indrømmede mulighed for at anvende restriktioner for kapitalbevægelser, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser, ligeledes gælder for de restriktioner, der ligesom den i hovedsagen omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist hverken vedrører leverandøren af tjenesteydelser eller betingelserne og fremgangsmåden for leveringen af tjenesteydelserne.

Sagens omkostninger

- 36 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 64, stk. 1, TEUF skal fortolkes således, at bestemmelsen finder anvendelse på en national lovgivning, der fastsætter en restriktion for de i bestemmelsen omhandlede kapitalbevægelser såsom den i hovedsagen omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist, også selv om denne restriktion ligeledes finder anvendelse i situationer, som ikke vedrører direkte investeringer, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til markeder.**
- 2) **Den omstændighed, at en borger i en medlemsstat åbner en værdipapirkonto i en bank beliggende uden for Den Europæiske Union, ligesom det er tilfældet i hovedsagen, er omfattet af begrebet kapitalbevægelser, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser, i den forstand, hvori begrebet er anvendt i artikel 64, stk. 1, TEUF.**
- 3) **Den til medlemsstaterne ved artikel 64, stk. 1, TEUF indrømmede mulighed for at anvende restriktioner for kapitalbevægelser, som vedrører levering af finansielle tjenesteydelser, gælder ligeledes for de restriktioner, der ligesom den i hovedsagen omhandlede forlængede efteropkrævningsfrist hverken vedrører leverandøren af tjenesteydelser eller betingelserne og fremgangsmåden for leveringen af tjenesteydelserne.**

Underskrifter